

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Дніпровський державний
аграрно-економічний
університет

ДКС Центр

Видавництво ТОВ «ДКС-центр»

Ефективна економіка № 6, 2017

УДК 657

Х. С. Демків,

аспірант кафедри обліку і аудиту

Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів

ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ З ПРЕДМЕТАМИ АНТИКВАРІАТУ В УКРАЇНІ

Kh. S. Demkiv,

PhD student of the department of Accounting and audit,

Ivan Franko National University of Lviv, Lviv

ACCOUNTING AND INFORMATION SUPPORT OF THE ANALYSIS OF TRADING OPERATIONS ON THE ANTIQUE MARKET

Стаття присвячена дослідженню теоретичних аспектів обліково-інформаційного забезпечення аналізу торговельних операцій з предметами антикваріату в Україні. Визначено роль організації обліку у формуванні облікової політики суб'єктів господарювання на ринку антикваріату. Висвітлено порядок організації документообігу при здійсненні торговельних операцій з предметами антикваріату. Розкрито особливості оформлення актів й аналітичних карток з обліку предметів антикваріату та їх переміщення. Розроблено і запропоновано робочий план рахунків бухгалтерського обліку для відображення торговельних операцій з предметами антикваріату.

The article is devoted to the study of theoretical aspects of accounting and information support of the analysis of trading operations on the market of antiques. The role of accounting organization as a key element in shaping the accounting policy of the subject of trade in the antique market is determined. The order of the document circulation in the course of realization of trade operations with antiques the main stages of which includes drafting of an acceptance certificate and an analytical card for the accounting of antiques is defined. Work plan of accounting records for operations with antiques is developed.

Ключові слова: *антикваріат, облік, торговельні операції, ринок антикваріату, предмети антикваріату, документообіг, бухгалтерські рахунки.*

Keywords: *antiques, accounting, trade operations, antiques market, document circulation, accounting records.*

Постановка проблеми. Для ефективного управління діяльністю будь-якого підприємства необхідне обліково-інформаційне забезпечення. Однак не усі види торговельної діяльності мають сформоване та описане у спеціальній літературі обліково-інформаційне забезпечення. Це стосується зокрема торговельних операцій з предметами антикваріату. Тому, з метою забезпечення управління інформацією, є потреба у дослідженні питань обліку напруцюванні торговельних операцій з предметами антикваріату для профільних підприємств.

Аналіз останніх досліджень. Питання обліково-інформаційного забезпечення діяльності суб'єктів господарювання передбачено низкою законодавчих актів серед яких Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [1], НП(С)БО 1 [2], План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [3]. Питання теорії організації бухгалтерського обліку, опрацьовано у працях таких науковців як В.М. Рожелюк [4], М.В. Кужельний, С.О. Левицька, В.В. [5], Р.Ф. Бруханський [6], Н.В. Гудзь, П.Н. Денчук, Р.В. Романів [7]. Такі науковці як М.І. Скрипник, О.О. Григоревська [8], Ю.Ю. Мороз, Ю.С. Цаль-Цалко [9]у своїх працях досліджують значущість та взаємозв'язок облікової політики і організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Однак, досі не достатньо вивченим залишається питання обліково-інформаційного забезпечення торговельних операцій з предметами антикваріату.

Не вирішені раніше питання, що є частиною загальної проблеми. Дане дослідження висвітлює питання, що стосуються обліково-інформаційного забезпечення діяльності суб'єктів на ринку антикваріату, у розрізі здійснення ними торговельних операцій з предметами антикваріату і є частиною загальної проблеми, але не було достатньо висвітлене раніше, тому буде розглянуто в цій науковій статті.

Постановка завдання. Головною метою статті є дослідження обліково-інформаційного забезпечення діяльності суб'єктів на ринку антикваріату. Дана мета формує завдання дослідження: дослідити роль організації обліку в формуванні облікової політики суб'єкта на ринку антикваріату; визначити порядок документообігу при здійсненні торговельних операцій з предметами антикваріату; розробити робочий план рахунків бухгалтерського обліку для операцій з предметами антикваріату.

Викладення основних результатів. Повна, своєчасна та достовірна інформація, отримана через правильне сприйняття й відображення господарських явищ і процесів, об'єктів обліку, є запорукою ефективного аналізу господарської діяльності в майбутньому. Інформація розрізняється за характером й формою розміщення у ній даних. За цією ознакою вся вхідна інформація поділяється на три типи: облікова, позаоблікова та нормативно-технічна. Облікова інформація подається за стандартними регламентованими формами (бухгалтерська, фінансова, податкова та статистична звітність), які розроблені безпосередньо на підприємстві.

До облікової інформації відносяться дані: бухгалтерського обліку і звітності; податкового обліку та звітності; статистичного обліку та звітності; управлінського (аналітичного) обліку та звітності (графіки і табличні матеріали про виробництво і реалізацію продукції; плани і бюджети, звіти про їх виконання; виробничі норми і нормативи).

Позаоблікові джерела включають: матеріали різноманітних перевірок (аудиторських та фінансових служб); пояснювальні та доповідні записки; ділове листування з партнерами, кредиторами; матеріали засобів масової інформації, аналітичні огляди; матеріали, отримані в результаті особистих контактів; фінансову інформацію, що міститься в прайс-листах, прейскурантах, довідниках; спеціалізовану літературу з питань колекціонування, каталоги, довідники, аукціонники [10, с.224].

Від повноти інформаційної бази та достовірності інформаційного забезпечення залежать адекватна оцінка здійснених торговельних операцій з предметами антикваріату, а також обґрунтованість планованих управлінських рішень. Щоб сформулювати висновки за результатами проведеного аналізу, обґрунтовувати на їх основі управлінські рішення, спрямовані на підвищення ефективності торговельних операцій з предметами антикваріату, для фахівців вкрай важливо розробити низку заходів, а саме:

- здійснити збір, систематизацію та обробку інформації за операціями з предметами антикваріату;
- провести пошук, аналіз і оцінку джерел інформації для проведення економічних розрахунків;
- використати сучасні прийоми і способи для вирішення економічних завдань;

- використати сучасні наукові методологічні та методичні розробки економістів при проведенні аналітичних заходів;
- розробити напрямки мобілізації невикористаних резервів, впровадження інноваційних технологій.

Обліково-інформаційне забезпечення суб'єктів на ринку антикваріату базується на системних властивостях облікових даних, які мають знаходити відображення у фінансовій звітності, що використовується для забезпечення управлінських рішень і є джерелом проведення аналітичних досліджень, з врахуванням особливостей досліджуваних об'єктів. Обліково-інформаційне забезпечення має як практичне, так і теоретичне значення. Практичне значення полягає в активізації господарської діяльності на ринку антикваріату, а теоретичне – спрямоване на збільшення масивів інформації щодо самого ринку, а також формування теоретично-методологічних основ сприйняття предметів колекціонування та антикваріату [11, с.124].

Для отримання достовірної та повної обліково-аналітичної інформації суб'єкт господарювання має організувати систему бухгалтерського обліку, щоб сукупність принципів, засобів, методів та прийомів (які використовуватимуться при веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності), сприяли ефективному функціонуванню всієї господарської діяльності суб'єкта господарювання. Бухгалтерський облік торговельних операцій здійснюється з використанням ключових методологічних принципів бухгалтерського обліку викладених у таких нормативно-правових актах як: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [1], НП(С)БО 1 [2], План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [3].

Можливість врахування різноманітності заходів в рамках ведення обліку, забезпечує сформована на підприємстві облікова політика, важливою складовою якої є організація обліку.

Зокрема, організація бухгалтерського обліку торговельних операцій – це сукупність засобів, способів, методів та прийомів відображення торговельних операцій, які використовуються задля оптимізації функціонування всієї системи бухгалтерського обліку. Організація бухгалтерського обліку торговельних операцій на підприємствах, в організаціях чи установах передусім пов'язана із розробкою та подальшою реалізацією облікової політики. Розробка облікової політики передбачає обрання основних принципів, методів та засобів ведення бухгалтерського обліку, що забезпечить ефективність ведення обліку, а також дозволить окреслити подальші можливості функціонування підприємства в майбутньому.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1], під обліковою політикою розуміють сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності. На даний час будь-які нормативні рекомендації щодо порядку її розробки – відсутні.

Процесу формування положень облікової політики має передувати аналіз поточної господарської діяльності суб'єкта господарювання та його майбутні плани. Крім того, важливо враховувати специфіку товарів, зокрема предметів антикваріату.

В облікову політику підприємства закладають основні аспекти ведення обліку та складання звітності, які є нетиповими для інших підприємств, що сприятиме забезпеченню ефективності діяльності у перспективі.

Для організації обліку предметів антикваріату вкрай важливо чітко визначити порядок документообігу при здійсненні торговельних операцій. Факт отримання товару від постачальника чи продавця здійснюється на основі Акту прийому-передачі, який складають на кожний об'єкт і додають необхідну технічну документацію. У акті мають бути зазначені реквізити: назва документа і дата його складання; назва об'єкту; інвентарний номер; первісна вартість; дати виготовлення і введення в експлуатацію; сума зносу на момент надходження, якщо об'єкт вже був у експлуатації; норма амортизаційних відрахувань; інші необхідні реквізити. Акт підписується комісією, до складу якої входить особа, яка здає і особа, яка приймає на відповідальне зберігання, тобто, матеріально-відповідальні особи. Акт прийому-передачі, з прикріпленою до нього технічною документацією чи висновком експерта, який приймає об'єкт антикваріату, передається, після ознайомлення з нею головного експерта, в бухгалтерію, де проводяться відповідні записи в аналітичні картки обліку об'єктів антикваріату. Акт прийому-передачі складається у двох примірниках. Один підлягає поверненню продавцю, а інший разом з технічною документацією та висновком експерта передається до бухгалтерії для занесення інформації до Аналітичної картки обліку об'єктів антикваріату.

Аналітична картка обліку предметів антикваріату має містити інформацію про стан об'єкта, основні технічні характеристики та параметри, ціну. Цей документ кожний суб'єкт господарювання може розробляти самостійно, оскільки це внутрішній документ у якому наводиться основна інформація та характеристика товару.

Схему документообігу торговельних операцій з предметами антикваріату подано на рисунку 1.

Рисунок 1. Схема документообігу торговельних операцій з предметами антикваріату

Джерело: запропоновано автором

В обліковій політиці суб'єкта господарювання мають бути відображені всі основні питання організації бухгалтерського обліку та обліку предметів антикваріату, зокрема. До її формування необхідно підходити дуже ретельно. Відповідно до обраних принципів, методів, процедур, підприємство на власний розсуд затверджує розпорядчий документ про облікову політику, який визначає основні аспекти ведення бухгалтерського обліку суб'єктом господарювання.

Схему організації бухгалтерського обліку торговельних операцій представлено на рисунку 2.

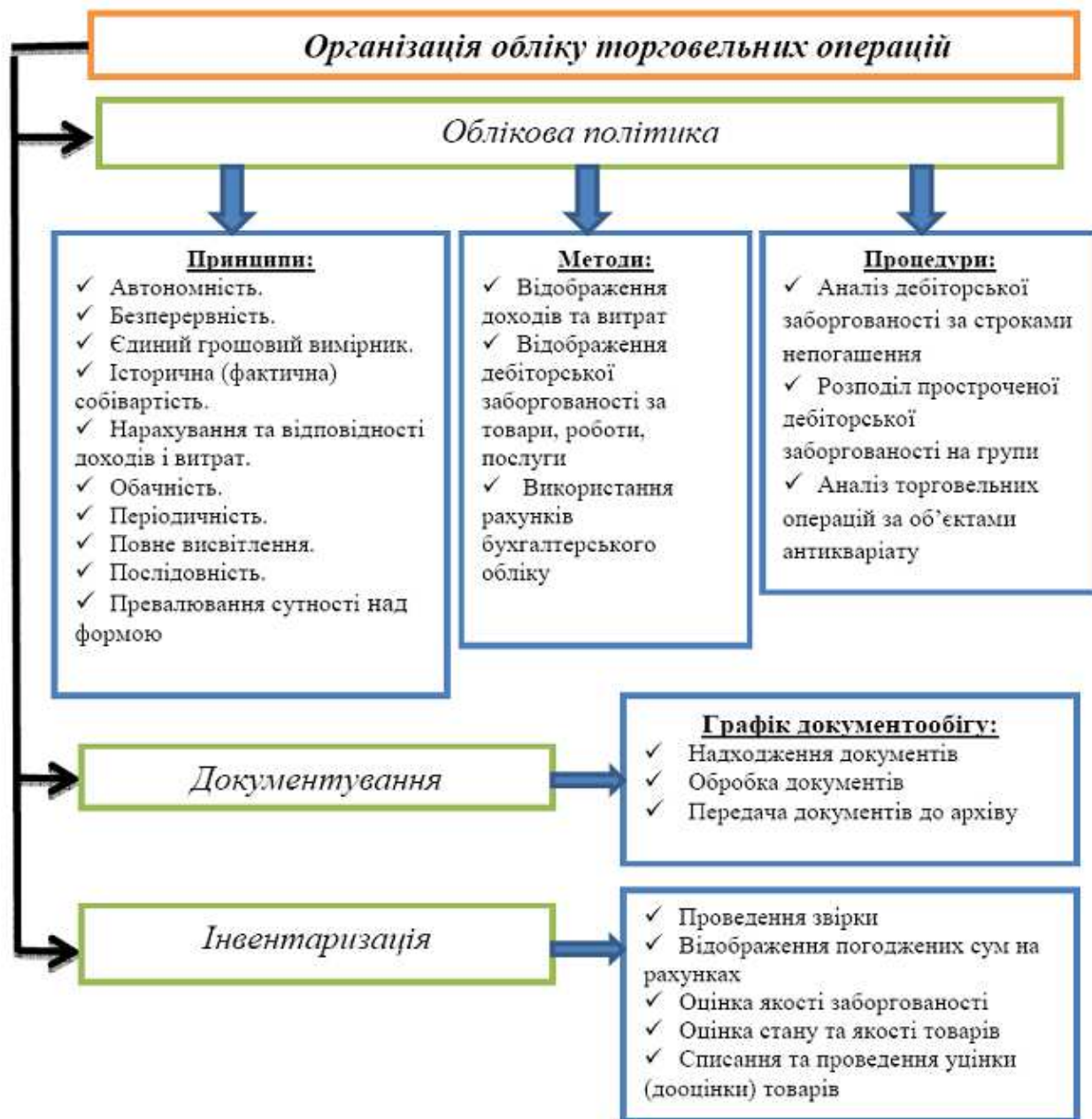

Рисунок 2. Структурно-логічна схема організації обліку торговельних операцій

Джерело: зведено автором на основі [1; 2]

Важливим розділом облікової політики є методика обліку, зокрема операцій з предметами антикваріату. Облік предметів колекціонування та антикваріату здійснюють залежно від економічного змісту об'єктів обліку. Зупинимо свою увагу на предметах антикваріату, таких тематичних напрямків як: нумізматики та ювелірні вироби.

Однією зі складових облікової політики є розробка робочого плану рахунків бухгалтерського обліку, зокрема для операцій з предметами антикваріату, розподіл та формування відповідних аналітичних рахунків.

Так, предмети нумізматики і ювелірні вироби обліковуються на рахунку 28 «Товари». Згідно Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань [12] на рахунку 28 «Товари» ведеться облік руху товарно-матеріальних цінностей, що надійшли на підприємство з метою продажу. Відповідно, облік предметів нумізматики та ювелірних виробів ведеться на субрахунку 282 «Товари в торгівлі», який передбачено для ведення обліку руху та наявності товарів, що знаходяться на підприємствах роздрібною торгівлі (в магазинах, ятках, кіосках тощо).

Формуючи робочий план рахунків, бухгалтеру слід керуватися практичними потребами підприємств, тому використовувати лише рахунки та субрахунки, необхідні для відображення господарської діяльності. Побудова робочого плану рахунків залежить від низки чинників: мети формування інформації; обсягу інформації, заданого її користувачем; характеру та напрямків аналізу отриманої інформації.

Зміст, а головне деталізація аналітичних рахунків повинні розроблятися з урахуванням також обсягів, виду, галузі діяльності, а також організаційної структури підприємства. Синтетичні рахунки і субрахунки, передбачені Планом рахунків бухгалтерського обліку, поділяються на більш дрібні аналітичні рахунки як рахунки третього, четвертого та вищого порядків. В основу розробки робочого плану рахунків покладається система показників внутрішньої та зовнішньої звітності, формування якої він призначений забезпечити. Рівень деталізації облікової інформації практично не обмежується. Кількість рахунків, з одного боку, визначається фактично наявністю об'єктів господарювання, а, з іншого, не повинна містити рахунків, що не використовуються [13].

У запропонованому для використання робочому плані рахунків виокремлено субрахунки, які відображають специфіку предметів нумізматики і ювелірних виробів.

З метою підвищення аналітичності обліку предметів антикваріату, доцільно ввести рахунки другого, третього та четвертого порядків до діючого субрахунку 282 «Товари на складі» Плану рахунків бухгалтерського обліку [3].

Зокрема, до складу субрахунку 282 «Товари на складі» з метою деталізації інформації аналітичного обліку запропоновано включити такі рахунки:

- 282.1 Предмети нумізматики;
- 282.2 Ювелірні вироби.

Іхнє використання дозволить сформувати аналітично-інформаційні звіти за цими операціями та отримати достовірну інформацію за проведеними торговельними операціями з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Структура аналітичних рахунків до субрахунку: 282 «Товари в торгівлі» наведена в таблиці 1.

Таблиця 1.

Структура аналітичних рахунків до субрахунку: 282 «Товари в торгівлі»

Синтетичний рахунок (рахунок першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку - за видом)		Субрахунки (рахунки третього порядку - за типом металу)		Субрахунки (рахунки четвертого порядку - за терміном утримання)		
Код	Назва	Код	Назва	Код	Назва	Код	Назва	
<i>282</i>								
282.1	Нумізматика	282.101	Монети ювілейні	282.1(код виду) 01	срібло;	282.1(код виду) (тип металу) 01	Від 1 до 5 днів	
			282.102	Монети обігові	282.1(код виду) 02	золото;	282.1(код виду) тип металу) 02	Від 5 до 10 днів
				282.1(код виду) 03	мідь;	282.1(код виду) тип металу)03	Від 10 до 15 днів	
				282.1(код виду) 04	сплави металів	282.1(код виду) тип металу) 04	Від 15 до 20 днів	
						282.1(код виду) тип металу) 05	Від 20 до 25 днів	
					282.1(код виду) тип металу) 06	Від 25 до 30 днів		
282.2	Ювелірні вироби	282.201	браслети	282.2(код виду) 01	срібло;	282.2(код виду) (тип металу) 01	Від 1 до 5 днів	
			282.202	серезки	282.2(код виду) 02	золото;	282.2(код виду) тип металу) 02	Від 5 до 10 днів
		282.203		підвіски	282.2(код виду) 03	платина;	282.2(код виду) тип металу)03	Від 10 до 15 днів
				282.204	персні	282.2(код виду) 04	дорогоцінне каміння	282.2(код виду) тип металу) 04
		282.205			інші	282.2(код виду) 05		282.2(код виду) тип металу) 05
						282.2(код виду) тип металу) 06	Від 25 до 30 днів	

Джерело: розроблено автором на основі [3]

Субрахунок 282 «Товари на складі» можна деталізувати і за іншими напрямми колекціонування. Опіраючись на розподіл предметів антикваріату за напрямми колекціонування представленими УКТ ЗЕД [14], можемо запропонувати такі аналітичні рахунки:

- 282.3 Твори мистецтва;

- 282.4 Предмети філателії;
- 282.5 Меблі стародавні;
- 282.6 Вироби друкарської промисловості;
- 282.7 Вази та інші керамічні вироби;
- 282.8 Текстильні вироби;
- 282.9 Музичні інструменти;
- 282.10 Годинники.

Так як і з предметами нумізматики чи ювелірними виробами кількість субрахунків можна збільшити рахунками другого, третього чи четвертого порядку. Наприклад, аналітичний рахунок 282.3 Твори мистецтва, можемо розподілити:

1) за видом (рахунки другого порядку): 282.301 – картини; 282.302 – малюнки; 282.303 – пастелі; 282.304 – оригінали гравюр; 282.305 – оригінали естампів; 282.306 – оригінали літографії; 282.307 – оригінали скульптур і статуеток;

2) за стилем (рахунки третього порядку): 282.3(код виду)01 – рококо; 282.3(код виду)02 – бароко; 282.3(код виду)03 – готика; 282.3(код виду)04 – відродження; 282.3(код виду)04 – ампір; 282.3(код виду)05 – класицизм; 282.3(код виду)06 – романтизм.

Завершальним етапом аналізу діяльності суб'єктів на ринку антикваріату є розробка аналітично-інформаційного звіту за операціями з предметами нумізматики та ювелірними виробами (табл.2).

Таблиця 2

Аналітично-інформаційний звіт за операціями з предметами нумізматики та ювелірними виробами

Дата операції	Аналітичні рахунки до субрахунку 282						Разом
	282.101	282.102	282.201	282.202	282.203	282.204	
Переоцінка в кінці тижня (шотижня)							
Темп росту збільшення (зменшення) вартості за тиждень, %							
Темп приросту збільшення (зменшення) вартості, за тиждень, %							
Переоцінка в кінці місяця							
Темп росту збільшення (зменшення) вартості за місяць, %							
Темп приросту збільшення (зменшення) вартості, за місяць, %							
Оцінка ефективності торговельних операцій за період утримання, %							

Джерело: запропоновано автором

Розроблена методика обліку операцій з предметами нумізматики та ювелірними виробами має висвітлюватись у наказі про облікову політику підприємства.

Висновки. На основі висвітлення питань обліково-інформаційного забезпечення торговельних операцій з предметами антикваріату можна зробити такі висновки:

Обліково-інформаційне забезпечення суб'єктів на ринку антикваріату є неможливим без організації обліку торговельних операцій з предметами антикваріату, важливою складовою якої є розробка і реалізація облікової політики, яка охоплює різні форми і види внутрішньогосподарської звітності, що відображають різносторонність виробничих процесів і

врахування управлінської ланки в інформації.

Облікова інформація та показники, що відображаються у внутрішній звітності спрямовані на інформування системи управління. Внутрішня звітність підприємства є ланкою, яка пов'язує здійснення підприємницької діяльності та її управління. Тому чітко сформована система внутрішньої звітності для вищого керівництва є точною та вичерпною характеристикою певного підрозділу, а отже основою управлінських рішень.

Література

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [Електронний ресурс]. – 1999. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
2. Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс]. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.
4. Рожелюк В.М. Організація бухгалтерського обліку діяльності переробних підприємств: монографія / Рожелюк В.М. – К.: ННЦ ІАЕ, 2013. – 488 с.
5. Кужельний М.В. Організація обліку: підручник / М.В. Кужельний, С.О. Левицька. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
6. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підручник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 480 с.
7. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів. – К.: Центр учбової літератури, 2016.– 424 с.
8. Скрипник М. І. Фактори побудови національної системи бухгалтерського обліку / М. І. Скрипник, О.О. Григоревська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія "Економіка і менеджмент". Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. - № 23 (ч.1). - С. 123-127.
9. Мороз Ю. Ю. Облікова політика підприємства та її кібербезпека / Ю. Ю. Мороз, Ю. С. Цаль-Цалко // Облік, аналіз і контроль в умовах сучасних концепцій управління економічним потенціалом і ринковою вартістю підприємства. – Ж.: ЖНАЕУ; Рута, 2017. – Т. 4, ч. 1. – С. 8–11.
10. Пуцентейло П.Р. Інформаційне забезпечення аналітичної діяльності в управлінні підприємством / П.Р. Пуцентейло // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. – Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, 2015. –№11. – С.224-233.
11. Шкарабан С.І. Діагностика і прогнозування фінансово-господарського розвитку акціонерного товариства: монографія / С.І. Шкарабан, Б.М. Корецький, О.В. Ярошук. – Тернопіль: ТАЙП: Рада, 2010. – 300 с.
12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань [Електронний ресурс]. – 1999. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99/page5>.
13. Пушкар М.С. Облікова політика і звітність: навч. посібник / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт- бланш, 2003. – 141 с.
14. Закон України “Про Митний тариф України (Групи 01-72)” [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/584a-18>.

References.

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine “On Accounting and Financial Reporting in Ukraine”, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (Accessed 08 April 2017).
2. Ministry of Finance of Ukraine (2013), Order of Ministry of Finance of Ukraine “On Approval of the National Accounting Standards (Standard) 1 “General Requirements for Financial Statements””, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (Accessed 08 April 2017).
3. Ministry of Finance of Ukraine (2011), Order of Ministry of Finance of Ukraine “Plan of accounting of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations”, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

(Accessed 08 April 2017).

4. Rozheliuk, V.M. (2013), *Orhanizatsiia bukhhalters'koho obliku diial'nosti pererobnykh pidpriemstv* [Organization of accounting of activity of processing enterprises], NNTs IAE, Kyiv, Ukraine.
5. Kuzhel'nyj, M.V. and Levyts'ka, S.O. (2013) *Orhanizatsiia obliku* [Organization of accounting], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.
6. Brukhans'kyj R.F. (2016) *Bukhhalters'kyj oblik* [Accounting], TNEU, Ternopil', Ukraine.
7. Hudz', N. V. Denchuk, P.N. Romaniv, R.V. (2016) *Bukhhalters'kyj oblik* [Accounting], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.
8. Skrypnyk, M. I. Hryhorevs'ka, O.O. (2017) "Factors for building a national accounting system", *Naukovyj visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriia "Ekonomika i menedzhment"*, № 23 (p.1), pp. 123-127.
9. Moroz, Yu. Yu. Tsal'-Tsalko, Yu.S. (2017) "Accounting policy of the enterprise and its cyber security", *Oblik, analiz i kontrol' v umovakh suchasnykh kontseptzij upravlinnia ekonomichnym potentsialom i rynkovoju vartistiu pidpriemstva*, vol.4, pp.8-11.
10. Putsentejlo, P.R. (2015) "Information support of analytical activity in the management of the enterprise", *Naukovo-informatsijnyj visnyk Ivano-Frankivs'koho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halyts'koho*, №11, pp. 224-233.
11. Shkaraban, S.I. Korets'kyj, B.M. and Yaroschuk, O.V. (2010), *Diahnostyka i prohnozuvannia finansovo-hospodars'koho rozvytku akcionernoho tovarystva* [Diagnostics and forecasting of financial and economic development of a joint-stock company], TAJP: Rada, Ternopil, Ukraine.
12. Ministry of Finance of Ukraine (1999), Instruction of Ministry of Finance of Ukraine "On the application of the plan of accounting for the accounting of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99/page5> (Accessed 08 April 2017).
13. Pushkar, M.S. (2003) *Oblikova polityka i zvitnist'* [Accounting policies and reporting], Kart-blansh, Ternopil, Ukraine.
14. The Verkhovna Rada of Ukraine (2013), The Law of Ukraine "Customs Tariff of Ukraine (Groups 01-72)", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/584a-18> (Accessed 08 April 2017).

Стаття надійшла до редакції 20.06.2017 р.

ТОВ "ДКС Центр"

Брошу